

**O‘ZBEK ADABIYOTI FANIDAN MUSTAQIL
TA’LIM TOPSHIRIQLARINI
TAKOMILLASHTIRISH METODIKASI**

**Sayipova Dilobar Rahimovna, Samarqand davlat universiteti
Kattaqo‘rg‘on filiali o‘qituvchisi**

**METHODOLOGY FOR IMPROVING
INDEPENDENT EDUCATIONAL TASKS IN
UZBEK LITERATURE**

**Saipova Dilobar Rakhimovna, Lecturer of the Kattakurgan branch
of the Samarkand State University**

**МЕТОДИКА СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ
САМОСТОЯТЕЛЬНЫХ УЧЕБНЫХ ЗАДАНИЙ
ПО УЗБЕКСКОЙ ЛИТЕРАТУРЕ**

**Саипова Дилобар Рахимовна, преподаватель
Каттакурганского филиала Самаркандского
государственного университета**

<https://orcid.org/000>

9-0001-6380-5311

e-mail: sayipova@bk.ru

Annotatsiya: Ushbu maqolada o‘zbek adabiyoti fanidan mustaqil ta’lim topshiriqlarini takomillashtirishga qaratilgan metodik yondashuvlar tahlil qilingan. Maqsadli rejalashtirish, topshiriqlarni diversifikatsiya qilish, interaktiv usullarni qo‘llash, refleksiv o‘qitish, mustaqil izlanish va samarali baholash kabi metodlar orqali o‘quvchilarning adabiyotga bo‘lgan qiziqishini oshirish va bilimlarini mustahkamlash imkoniyatlari ko‘rib chiqilgan. Ushbu yondashuvlar o‘quvchilarning tahliliy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirishga va milliy madaniyatni chuqurroq anglashlariga yordam beradi.

Kalit so‘z: mustaqil ta’lim topshiriqlari, interaktiv usullar, refleksiv o‘qitish, mustaqil izlanish va samarali baholash.

Abstract: This article analyzes methodological approaches aimed at improving independent learning assignments in Uzbek literature. It examines opportunities to enhance students’ interest and solidify their knowledge through targeted planning, diversifying assignments, applying interactive methods, reflective teaching, independent research, and effective assessment. These approaches aid in developing students’ analytical thinking skills and deepen their understanding of national culture.

Key words: independent learning assignments, interactive methods, reflective teaching, independent research, effective assessment.

Аннотация: В данной статье анализируются методические подходы, направленные на совершенствование самостоятельных заданий по изучению узбекской литературы. Рассматриваются возможности повышения интереса учащихся и укрепления их знаний через целенаправленное планирование, разнообразие заданий, применение интерактивных методов, рефлексивное обучение, самостоятельные исследования и эффективную оценку. Эти подходы способствуют развитию аналитического мышления учащихся и углубляют их понимание национальной культуры.

Ключевые слова: самостоятельные задания, интерактивные методы, рефлексивное обучение, самостоятельные исследования, эффективная оценка.

KIRISH (ВВЕДЕНИЕ / INTRODUCTION).

O'zbek adabiyoti fanidan mustaqil ta'lim topshiriqlarini takomillashtirish metodikasi haqida gapirganda, bir nechta asosiy yo'nalishlarni ko'rib chiqish mumkin:

- Har bir topshiriqning maqsadini aniq belgilash lozim. Bu maqsadlar o'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini oshirishga qaratilgan bo'lishi kerak;

- O'quvchilarning turli qobiliyatlarini rivojlantirish uchun topshiriqlarni turli shakllarda, masalan, esse yozish, tahlil qilish, munozara va ijodiy yozuv kabi faoliyatlar orqali taklif etish;

- O'quvchilarning qiziqishini oshirish uchun zamonaviy texnologiyalar, masalan, onlayn platformalar va interaktiv dasturlarni qo'llash;

- O'quvchilarni o'z o'qish jarayonini tahlil qilishga va o'z ustida ishlashga o'rgatish. Bu uchun kundaliklar yoki bloglar yuritish tavsiya etiladi;

- O'quvchilarga mustaqil izlanish olib borish uchun mavzular berish va ularni o'zaro bahs-munozaralarga jalb qilish;

- Topshiriqlarni baholashda konstruktiv fikr-mulohazalar berish, bu esa o'quvchilarning o'z ustida ishlashiga yordam beradi;

- O'zbek adabiyotining madaniy va tarixiy kontekstini o'rganish orqali o'quvchilarning tushunchalarini kengaytirish.

Ushbu metodik yondashuvlar o'quvchilarning mustaqil ta'lim olish jarayonini samarali va qiziqarli qilishga yordam beradi[1].

ADABIYOTLAR TAHLILI (АНАЛИЗ ЛИТЕРАТУРЫ/LITERATURE ANALYSIS).

Tadqiq etilayotgan mavzu bir qator mahalliy tadqiqotchilar tomonidan o'rganilgan. Xususan, bu borada N.Jumaniyozov[1], A.Murodovlarning[2] tadqiqotlari ayniqsa tahsinga sazovor. O'zbek adabiyoti fanidan mustaqil ta'lim topshiriqlarini takomillashtirish, o'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini mustahkamlashda muhim rol o'ynaydi. Ushbu maqolada, mustaqil ta'lim topshiriqlarini samarali tashkil etish uchun bir nechta metodik yondashuvlar ko'rib chiqiladi. Birinchi navbatda, topshiriqlarni aniq maqsadlar asosida rejalashtirish kerak. Har bir topshiriq o'quvchilarning adabiy bilimlarini chuqurlashtirish va ularni tahlil qilish qobiliyatlarini rivojlantirishga

qaratilgan bo'lishi lozim. Maqsadni aniq belgilash orqali o'quvchilar nimaga erishishlari kerakligini tushunadilar [2].

O'quvchilarning turli qobiliyatlarini rivojlantirish uchun topshiriqlarni turli shakllarda taklif etish muhimdir. Masalan, esse yozish, adabiy asarlarni tahlil qilish, munozaralar tashkil etish va ijodiy yozuv mashg'ulotlari kabi faoliyatlar orqali o'quvchilarning qiziqishini oshirish mumkin.

MUHOKAMA (ОБСУЖДЕНИЕ / DISCUSSION).

Zamonaviy texnologiyalarni qo'llash orqali o'quvchilarning adabiyotga bo'lgan qiziqishini kuchaytirish mumkin. Onlayn platformalar va interaktiv dasturlar yordamida o'quvchilar mustaqil ravishda adabiy asarlarni o'rganishlari va tahlil qilishlari mumkin. O'quvchilarni o'z o'qish jarayonini tahlil qilishga va o'z ustida ishlashga o'rgatish ularning mustaqil fikrlash qobiliyatlarini rivojlantiradi. Kundaliklar yoki bloglar yuritish orqali o'quvchilar o'z fikrlarini ifodalash va rivojlantirish imkoniyatiga ega bo'ladilar.

NATIJALAR (РЕЗУЛЬТАТЫ / RESULTS).

O'quvchilarga mustaqil izlanish olib borish uchun mavzular berish ularning tahlil qilish va tadqiqot olib borish qobiliyatlarini rivojlantiradi. Bu jarayon orqali o'quvchilar o'z bilimlarini mustahkamlash bilan birga, yangi bilimlarni o'zlashtiradilar. Topshiriqlarni baholashda konstruktiv fikr-mulohazalar berish muhimdir. Bu o'quvchilarga o'z ishlarini yaxshilash va kelgusida yanada muvaffaqiyatli bo'lishlariga yordam beradi [3].

O'zbek adabiyotining madaniy va tarixiy kontekstini o'rganish orqali o'quvchilar adabiy asarlarning mazmunini chuqurroq tushunadilar. Bu yondashuv ularning madaniy bilimlarini kengaytirishga xizmat qiladi. Ushbu metodik yondashuvlar orqali o'quvchilarning mustaqil ta'lim olish jarayoni samarali va qiziqarli bo'ladi. Bu esa ularning adabiyotga bo'lgan qiziqishini oshiradi va bilimlarini mustahkamlaydi.

O'zbek adabiyoti fanidan mustaqil ta'lim topshiriqlari o'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini mustahkamlashga yordam beradi. Quyida bir nechta topshiriq turlarini ko'rib chiqamiz:

Insho yozish.

Mavzu: Alisher Navoiy ijodida insoniylik g'oyalari

Vazifa: Alisher Navoiy asarlaridan misollar keltirib, insoniylik g'oyalarini tahlil qilish.

Asar tahlili.

Mavzu: Abdulla Qodiriy asarlaridagi tarixiy voqealar

Vazifa: "O'tgan kunlar" romani asosida tarixiy voqealarni tahlil qilish va ularning zamonaviy ahamiyatini muhokama qilish.

Ijodiy yozuv.

Mavzu: Yangi davr qahramoni

Vazifa: Zamonaviy O'zbekiston qahramonini tasvirlovchi qisqa hikoya yozish.

Munozara.

Mavzu: Adabiyot va zamonaviy jamiyat

Vazifa: Adabiyotning zamonaviy jamiyatdagi o'rni va ahamiyati haqida munozara tashkil etish.

Adabiy tadqiqot.

Mavzu: O'zbek xalq og'zaki ijodi va uning bugungi kundagi ahamiyati

Vazifa: O'zbek xalq og'zaki ijodining turli janrlarini o'rganish va ularning zamonaviy madaniyatdagi o'rnini tahlil qilish.

Kitob sharhi.

Mavzu: Cho'lponning "Kecha va Kunduz" asari

Vazifa: Asarning asosiy mavzulari va qahramonlari haqida sharh yozish.

Madaniy tadqiqot.

Mavzu: O'zbek adabiyotida milliy qadriyatlar

Vazifa: O'zbek adabiyotidagi milliy qadriyatlarni o'rganish va ularning jamiyatdagi aksini ko'rsatish [4].

Ushbu topshiriqlar o'quvchilarning adabiyotni chuqurroq o'rganishiga, tahliliy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirishiga va ijodiy salohiyatlarini oshirishiga yordam beradi.

XULOSA (ЗАКЛЮЧЕНИЕ / CONCLUSION).

Xulosa o'rnida shuni aytish mumkinki, ushbu maqolada o'zbek adabiyoti fanidan mustaqil ta'lim topshiriqlarini takomillashtirishga qaratilgan metodik yondashuvlar ko'rib chiqildi. O'quvchilarning qiziqishini oshirish va bilimlarini mustahkamlash uchun topshiriqlarni rejalashtirish va turli usullarni qo'llash muhimligi ta'kidlandi. Interaktiv va reflektiv metodlar yordamida o'quvchilarning tahliliy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirish, shuningdek, milliy madaniyatni chuqurroq anglash imkoniyatlari yaratildi. Mustaqil izlanish va baholash usullari esa o'quvchilarning bilimlarini mustahkamlashda muhim ahamiyatga ega. Bu yondashuvlar o'quvchilarning ijodiy va mustaqil fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirishga yordam beradi.

**ADABIYOTLAR RO'YXATI
(ИСПОЛЬЗОВАННАЯ ЛИТЕРАТУРА /
REFERENCES)**

1. Jumaniyozov N. O'zbek adabiyoti va uning o'qitilishi. – Toshkent: 2021. – 201 b.
2. Murodov A. O'zbek adabiyoti: nazariya va amaliyot. – Toshkent. 2018. – 117 b.
3. Rahmonov I. Adabiyot darslarida innovatsion metodlar. – Toshkent: 2020. – 92 b.
4. Xudoyberdiyev Sh. O'zbek adabiyoti darslarida mustaqil ishlarni tashkil etish. – Toshkent: 2019. – 102 b.
5. Курбанбаева М. Талабаларда мустақил ишлаш кўникмаларини тўғри ривожлантириш. (2024). *TAMADDUN NURI JURNALI*, 11(62), 302-304.

<https://doi.org/10.69691/g96v9q93>

